

Van: Theatermaggezien, vrijdag 21 november 2014

Het Geslacht Borgia. Moord en Macht. NUNC doet de planken kraken
Roger Arteel



Het Geslacht Borgia - © Bram Vandeveire

Drie bedrijven lang bedrijven de personages in Het Geslacht Borgia, de grofste misdaden die je maar kunt bedenken. De Borgia's waren blijkbaar een bedrijf dat geen concurrentie duldde, maar dan ook op geen enkel gebied. Zelfs het Vaticaan moest er aan geloven, maar het ergste was dat het Vaticaan er in geloofde. Dit is maar één van de vele bedenkingen die je maakt na het spektakel waarmee Toneelgroep NUNC je overrompelt, om niet te zeggen overdondert.

Het is alweer een tijd geleden dat er ergens zoveel spelers op een scène stonden, dat een productie meerdere uren duurde, dat met zoveel verve zoveel mistoestanden, corruptie, moord en incest, werden getoond, gesuggereerd, gesublimeerd om ze tegelijk, en daar dient theater voor, met evenveel verve aan te klagen, af te keuren, te bespotten en beschimpen.

Benjamin Van Tourhout, tekstschrijver en regisseur van NUNC, is in 2002 klein en beloftevol begonnen en heeft inmiddels, al ging het niet altijd makkelijk, zijn groep en zijn bedoelingen via een eigen repertoire kunnen versterken en verruimen. Geschiedenis ligt Van Tourhout nauw aan het hart. Geschiedenis is voor hem een bron van tot de verbeelding sprekende verhalen al is ze ook een verzameling van nuchtere, naakte en niet altijd voor de mensheid positieve feiten. Verhalen en feiten als zovele confrontaties tussen verleden en heden.

Uiterst bruikbare materie levert de geschiedenis op van de Spaanse familie Borgia (Italiaans voor Borja) die rond 1500 in Rome het Vaticaan kon inpalmen en vader Rodrigo Borgia, in Spanje kardinaal, in de nacht van 10 op 11 augustus 1492 na onder meer een omkoopschandaal, tot paus Alexander VI werd verkozen. Door zijn tijdgenoten werd hij hebzucht en wreedheid en nog veel meer, verweten. Zijn vier kinderen en zijn minnares (die later de moeder van zijn kinderen bleek te zijn) waren daarin belangrijke handlangers.

Een eerste deel van Het Geslacht Borgia werd in 2007 door NUNC gerealiseerd, maar deze productie sloeg niet helemaal aan. Van Tourhout beoogde een trilogie en in 2012 was er een tweede deel en nu is ook deel drie op punt gezet. Met het omgewerkte eerste deel wordt een marathonvoorstelling aangeboden met in bepaalde zalen mogelijkheid tot het reserveren van een etentje in Romeinse stijl tussen de bedrijven door.



Het Geslacht Borgia – © Bram Vandeveire

Wat Van Tourhout van zijn langdurige en diverse onderzoeken in de Romeinse en Vaticaanse archieven aan informatie en getuigenissen vond en meebracht, schudt hij nu, met niet weinig risico maar zelfzeker, van zich af. Hij zet alle kranen open, doet de planken kraken van gesuggereerd fysiek en moorddadig, wellustig en seksueel geweld, in suggestieve soms rituele aankleding, met dubbelzinnig gebruik van gewijde en andere Renaissancegezangen, met dialogen in een spitse, volkse taal die de spelers gevat in de mond ligt. Op het einde van het derde deel is er de inslaande rockmuziek van Steak Number Eight, met composities van Brent Vanneste, live uitgevoerd, waarin de opgestapelde gevoelens van macht, moord en onmacht zich in een overdonderende apotheose bevrijden.



Het Geslacht Borgia – © Bram Vandeveire

Natuurlijk is de voorstelling een amalgaam van fictie en feiten. Daarom is er ook een knipoog hier en daar naar hedendaagse situaties. In het derde deel, dat in een andere tijd is gesitueerd (vandaar ook het optreden van de rockband) en de personages als het ware onschendbaar zijn geworden, vrijuit kunnen spreken en terugkijken naar wat vroeger is gebeurd, is het niet moeilijk even door te denken en er een verwijzing naar actuele problemen, tekorten en frustraties in te ontdekken. Dat betekent niet dat Van Tourhout afwijkt van zijn bedoeling en de hele 'zaak Borgia' als niet zo verwerpelijk wil afdekken. In dit derde deel wordt nog maar eens benadrukt wat trouwens in de vorige bedrijven al in een vrijpostige manier van acteren werd gesuggereerd, dat de Borgia's in essentie ook maar mensen waren, en dat ook vandaag een mens nog een wolf kan zijn voor zijn medemens en dat ook politieke en religieuze leiders daar niet aan ontsnappen. Enkele namen van recente dergelijke (onaantastbare?) leiders worden trouwens op de scène geprojecteerd.

Voor Het Geslacht Borgia is een mooie en degelijke troep spelers, muzikanten en andere medewerkers bijeengebracht, benijdenswaardig homogeen, lovenswaardig gedurfd, speels uitdagend. Een opsteker.

www.toneelgroepnunc.be